

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode: 12:00 uur d.d. 23 april – 12:00 uur d.d. 26 april

5.1.2e

Directie Communicatie

Vragen? Mail naar

5.1.2e

@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden getroffen Brabantse intensivisten die brandbrief sturen aan kabinet LHV, NHG en huisartsen V&VN 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting en karakterisering van de berichtgeving

- 'Gespannen de versoepelingsweek in', zo omschrijft Trouw vanochtend de corona-situatie in het land. De oproepen en zorgen vanuit de ziekenhuizen afgelopen weekend lijken lijnrecht te staan tegenover de versoepelingen van aanstaande woensdag. In meerdere kranten wordt vanochtend vooruitgeblikt naar Koningsdag, die dit jaar een 'grotere verleiding' zou kennen dan vorig jaar (NRC). De vraag die boven de markt lijkt te hangen: Gaan Nederlanders morgen al versoepelen of wachten ze tot woensdag? Uit onderzoek van het Hart van Nederland-panel blijkt dat één op de zes deelnemers morgen samenkomt met vrienden; 53% laat weten niets te gaan doen, en thuis te blijven.
- Verschillende ziekenhuisbestuurders uiten hun zorgen over de druk op de ic's, zeker met de aankomende versoepelingen in het vooruitzicht. Artsen waarschuwen dat de Nederland niet lijkt te beseffen hoe dicht we bij code zwart zijn. Zo komt er afgelopen weekend de brandbrief van tien Brabantse intensivisten naar buiten waarin zij waarschuwen dat de grens van de ic-capaciteit wordt bereikt. Ook andere ziekenhuizen in Nederland zijn bezorgd over de druk op de zorg. NVIC-voorzitter Diederik Gommers stelt in een reactie op de brandbrief dat de versoepelingen "niet tot een piek van het aantal ic-opnames zal leiden". De huidige piek is volgens Gommers te wijten aan de besmettingen van twee weken geleden en herleidbaar naar ons eigen gedrag. "Kijk nou eens hoe we ons houden aan de maatregelen, zoals de avondklok en de bezoekerregel. Met de finish in zicht moeten we volhouden. We moeten echt weer scherper in de wedstrijd gaan zitten". LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers zegt dat het nog steeds lukt om de ic-behoefte landelijk te verdelen, maar dat dit wel ten koste gaat van de reguliere zorg. Volgens V&VN-voorzitter Rowan Marijnissen 'snakken' ic-verpleegkundigen naar extra ondersteuning. Tijdens de eerste golf sprongen veel ex-ic-verpleegkundigen bij wat nu niet het geval is. Volgens Marijnissen is er begrip voor de versoepelingen, maar wordt het werk van de ic-verpleegkundigen 'onderschat'.
- De uitspraak van RIVM-programmadirecteur Vaccinatie Jaap van Delden in het AD-interview van dit weekend, dat het 'einde van AstraZeneca in Nederland in zicht' is, kan afgelopen weekend rekenen op kritische reacties van onder andere de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), de Nederlandse Huisartsen Genootschap (NHG), en verschillende huisartsen en Kamerleden. "Het AstraZeneca-vaccin is goedgekeurd voor deze leeftijdsgroep", stelt de LHV. "De boodschap zou juist moeten zijn: néém AstraZeneca." Een zelfde geluid is te horen bij het NHG: "Dit creëert onrust en onduidelijkheid, het is om medelooz van te worden." De uitspraak valt vooral verkeerd omdat huisartsen al langere tijd aangeven te kampen met een lage vaccinatiebereidheid, met name in achterstandswijken. Daarom vragen huisarts Shakhb Sana (Rotterdam) en internist Robin Peeters (Erasmus MC) in een brief aan het ministerie VWS om een "duidelijke en voor iedereen begrijpelijke" voorlichtingscampagne over de coronavaccinatie. De oproep krijgt steun van veel zorgverleners, beroepsverenigingen van artsen en verpleegkundigen, en een aantal ziekenhuizen.
- Het EMA concludeert vrijdag na een nieuwe analyse dat de voordelen van het AstraZeneca-vaccin opwegen tegen de risico's in *alle* leeftijdsgroepen. De voordelen van het vaccin nemen toe hoe ouder iemand is en hoe meer besmettingen er zijn, stelt het EMA. Naar aanleiding van deze mededeling pleiten D66-Kamerlid Jan Paternotte en PvdA-Kamerlid Attje Kuiken dat het kabinet een nieuw advies aan de Gezondheidsraad moet vragen over de inzet van het AstraZeneca-vaccin in Nederland.
- Tenslotte, positieve reacties (van onder andere Kamerleden) op het besluit dat maandagochtend voorlopig de laatste vlucht vanuit India is geland in Nederland.

Informatiebehoefte

Welke informatievragen leven er bij getroffen?

- [NRC](#) beschrijft vanochtend 'de vier onzekerheden rond het RIVM-model': vaccins (hoe werken ze?), immuniteit (hoe lang ben je beschermd na corona?), seizoenen (hebben die invloed op de pandemie?) en maatregelen (worden die nog wel nageleefd?).

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- De Europese Commissie zegt dat de EU in juli genoeg coronavaccins heeft om 70% van de volwassenen in te enten.
- Het EMA concludeert vrijdag na een nieuwe analyse dat de voordelen van het AstraZeneca-vaccin opwegen tegen de risico's in alle leeftijdsgroepen en dat de voordelen toenemen hoe ouder iemand is en hoe meer besmettingen er zijn.
- Volgens directeur Peter van der Meer (Albert Schweitzer Ziekenhuis) ontstaat er een scheef beeld over de ziekenhuiscijfers, omdat patiënten die thuis behandeld worden niet meegeteld worden. Hij beschrijft dat 30 patiënten

uit zijn ziekenhuis thuis behandeld worden en bijvoorbeeld beschikken over een zuurstoffles. Het LCPS bevestigt dat er in heel Nederland 600 patiënten thuis behandeld worden en zegt te overwegen de thuispatiënten mee te gaan tellen.

- Uit een [enquête](#) van Trouw blijkt dat slechts 5% van de basisscholen de zelftesten heeft ontvangen.
- Volgens oud-zwemkampioen Pieter van den Hoogenband, chef de mission van de olympische ploeg, is de vaccinatiebereidheid onder Nederlandse olympiërs en paralympiërs uiterst hoog. Vooral nog wijst 'minder dan één procent' van de ongeveer vierhonderd sporters het Pfizer-vaccin'om persoonlijke redenen' af.
- Maandagochtend is voorlopig de laatste vlucht uit India op Schiphol geland.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Huisarts Shakib Sana (Rotterdam) merkt dat veel van zijn patiënten niet komen opdagen voor hun vaccinatieafpraak. De opkomst is tussen de 30 en 40%.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Wat doen of laten getroffenen en betrokkenen?

- Café De Stier (Eibergen) en Cafe Jos Meesterscherkerij (Nijmegen) blijven woensdag dicht. Cafébaas Sander Haafkes (De Stier) zegt: "Ik vind moeilijk te begrijpen dat er versoepelingen komen, juist nu het in de zorg z'n beetje code zwart is door corona." De ondernemer vindt het opmerkelijk dat we afgelopen jaar nog met z'n allen klaptten voor de zorg, maar nu staan te trappelen om het terras op te gaan. Cafe Jos Meesterscherkerij zegt op Facebook: "Ondanks dat wij niets liever willen dan jullie weer te kunnen ontvangen en weer ons mooie werk te kunnen uitoefenen vinden wij het gewoon niet verantwoord om nu en op deze manier open te gaan." Namens Koninklijke Horeca Nederland zegt Martin Hüning voornamelijk niet méér horecagelegenheden te kennen die dicht blijven. "We hopen dat de sector kan aantonen dat we op de terrassen juist alles in goede banen kunnen leiden. Ik doe daarom nog maar eens de oproep dat er vooral juist extra terrassen nodig zijn."

Betekenisgeving

Welke waarschuwingen en oproepen worden gedaan?

- Een groep intensivisten van tien Brabantse ziekenhuizen heeft afgelopen vrijdag een brandbrief geschreven over de situatie op de intensive cares. De intensivisten roepen minister De Jonge en LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers op zich samen met de ziekenhuizen voor te bereiden op de scenario's die gaan ontstaan als de ziekenhuizen daadwerkelijk de zorg niet meer kunnen leveren. De intensivisten hebben het gevoel dat niemand lijkt te beseffen hoe ernstig de situatie is. Intensivist Taco van den Ende zegt dat de brief sowieso was verstuurd ook al waren er geen versoepelingen aangekondigd.
- In een brief aan het ministerie VWS vragen huisarts Shakib Sana (Rotterdam) en internist Robin Peeters (Erasmus MC) om een "duidelijke en voor iedereen begrijpelijke" voorlichtingscampagne over de coronavaccinatie. De artsen merken dat veel informatie nu aan een deel van de bevolking voorbijgaat, met name in achterstandswijken. Ze willen dat in club- en buurthuizen, en in de maatschappelijke opvang, migrantenorganisaties, kerken, moskeeën, asielzoekerscentra, en op bijvoorbeeld veelbezochte markten betrouwbare informatie wordt verspreid. Hun oproep krijgt steun van veel zorgverleners, beroepsverenigingen van artsen en verpleegkundigen, en een aantal ziekenhuizen.
- Naar aanleiding van de mededeling van het EMA vrijdag -de voordelen van het AstraZeneca-vaccin wegen op tegen de nadelen voor alle volwassenen- vinden D66-Kamerlid Jan Paternotte en PvdA-Kamerlid Attje Kuiken dat het kabinet een nieuw advies aan de Gezondheidsraad moet vragen over de inzet van het AstraZeneca-vaccin in Nederland.
- De KNVB doet de oproep aan het kabinet om de pilot met publiek in de stadions te verlengen. De bond zou het zonde vinden als de testfase na een week alweer beëindigd wordt.
- Stichting Dansondernemers Nederland roept iedereen op om op donderdag om 17.15 uur te gaan dansen. Hiermee vragen ze aandacht voor vereenzaming onder jongeren en volwassenen, en tegelijkertijd voor de crisis in de danssector.
- Op de social mediakanalen van VWS roepen kraamverzorgers steeds vaker op dat ze voorrang bij vaccinatie willen.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- In een artikel in het [NRC](#) stellen een aantal experts dat het beleid voor de CoronaCheck-app 'jammerlijk' ontbreekt. Hoogleraar LAW and Digital Technology Natali Helberger, Postdoctoraal onderzoeker UVA Marijn Sax en UVA-docent Joanna Strycharz 'vrezet' voor dezelfde 'ondoordachte haast' van deze app als de CoronaMelderapp. Zij vinden dat er opnieuw te weinig aandacht is voor de meer beleidsmatige en juridische kant.
- Een reportage van [Argos](#) laat zien 'hoe Nederland 2 miljoen niet-werkende coronapillen bestelde'.
- In [NRC](#) een reportage door de buitenland-correspondenten van de krant die vertellen over de vaccinatiecampagnes in China, Israël, Spanje, Frankrijk, Kenia, Rusland, de VS, India en Brazilië.
- Op de social mediakanalen van VWS diverse reacties en discussies over vaccineren. Mensen delen hun ervaringen. Daarbij zijn er ook reacties van mensen die zeggen dat als je geen vaccinatie neemt je geen recht hebt op zorg. Ook reacties van mensen die geen AstraZeneca willen.
- Op de social mediakanalen van minister De Jonge negatieve reacties over het versoepelen van de maatregelen. Mensen vinden dit een te groot risico en zeggen dat de zorg dit niet aankan.
- Op de social mediakanalen van minister De Jonge positieve reacties op het besluit voor het vliegverbod naar India.

[Reacties brandbrief groep Brabantse intensivisten](#)

- De brandbrief van de groep Brabantse intensivisten maakt veel los op social media en kan rekenen op reacties van medici en experts. **NVIC-voorzitter Diederik Gommers** stelt dat de versoepelingen niet tot een piek van het aantal IC-opnames zal leiden. De huidige piek is volgens Gommers te wijten aan de besmettingen van twee weken geleden en herleidbaar naar ons eigen gedrag. “Kijk nou eens hoe we ons houden aan de maatregelen, zoals de avondklok en de bezoekregulering. Met de finish in zicht moeten we volhouden. We moeten echt weer scherper in de wedstrijd gaan zitten”, aldus Gommers. **LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers** reageert: “Ik voel met ze mee”. Hij zegt dat het nog steeds lukt om de IC-behoefte landelijk te verdelen, maar dat dit wel ten koste gaat van de reguliere zorg. Kuipers durft nog niet te zeggen dat de ergste piek in zicht is. Hij herhaalt zijn boodschap dat als iedereen nu een eerste prik zou hebben gehad de kans veel kleiner is dat er zieke patiënten binnenkomen. Hij vindt het nog steeds jammer dat Nederland niet voor die vaccinatiestrategie gekozen heeft omdat dit volgens hem de zorg echt ontlast. **OMT-lid Cees Hertogh** vindt dat de versoepelingen te vroeg komen. “Het kabinet neemt een risico, onder druk van de samenleving”, zegt Hertogh. “Bij de persconferentie zeiden ze wel tien keer ‘een acceptabel risico’, maar daar wordt het risico natuurlijk niet acceptabeler van. Ik kan dit niet voor mijn rekening nemen, kijkend naar de gezondheidsrisico’s. De consequentie van deze keuze is dat de cijfers in de acute zorg langer hoog blijven.”

Reacties op versoepelingen / druk op de zorg

- In diverse actualiteitenprogramma’s is aandacht voor de druk op de zorg met de aankomende versoepelingen in het vooruitzicht. Zo bereidt het Amphia Ziekenhuis in Breda zich voor op ‘code zwart’. **Medisch manager IC Merijn Kant** zegt ‘verbijsterd’ te zijn over het versoepelen van de maatregelen. Volgens haar strookt dat niet met de huidige bezetting in de ziekenhuizen. Kant bereidt het personeel op de IC’s – ook met het oog op de meivakanties – voor op ‘code zwart’. Kant hoopt dat we het stadium niet bereiken, maar ze houden met alles rekening. **Woordvoerder specialisten Robert Wagenmakers** stelt dat de druk groter is dan een jaar geleden: “We lopen een marathon.” Ook op de gewone coronaverpleegafdeling zijn bijna alle bedden bezet. Volgens Wagenmakers gaat wie naar huis kan, met een zuurstoffles naar huis om een bed vrij te maken voor een nieuwe patiënt. **Ziekenhuisbestuurder Marjolein Tasche (Franciscus Gashuis en Vlietland-ziekenhuis)** stelt dat mensen zich niet bewust lijken van de ‘nijpende situatie’. “Het lijkt soms twee werelden, maar het is echt serieus”, zegt Tasche bij Goedemorgen Nederland. **Voorzitter Regionaal Overleg Acute Zorgketen Noord-Holland en Flevoland Mark Kramer** zegt dat er bezorgd wordt gekeken naar de grote druk op de zorg. Volgens hem moeten ze ‘alle zeilen bijzetten’ om te zorgen dat de capaciteit die nodig is om ernstige zieke patiënten met en zonder covid te behandelen. “Het personeel raakt mentaal en fysiek uitgeput. Dat is mijn grootste zorg op dit moment.” **Hoofd IC UMC Armand Girbes (Amsterdam UMC)** zegt: “We zitten op het randje”. Daarnaast stelt Girbes dat het allang code donkergrijns is voor de niet-covid patiënten verwijzend naar de reguliere zorg die nu wordt afgeschaald. **Directeur Peter van der Meer (Albert Schweitzer Ziekenhuis)** Volgens Van der Meer heerst er onbegrip onder het personeel over de aangekondigde versoepelingen. Volgens **hoofd IC Peter van der Voort (UMCG)** is ‘code zwart’ volgende week nog niet aan de orde. **V&VN-voorzitter Rowan Marijnissen** zegt dat de ic-verpleegkundigen ‘snakken’ naar extra ondersteuning. Tijdens de eerste golf sprongen veel ex-IC-verpleegkundigen bij wat nu niet het geval is. Volgens Marijnissen is er begrip voor de versoepelingen, maar wordt het werk van de ic-verpleegkundigen onderschat. **OMT-lid Jan Kluytmans** zegt dat de druk op de IC’s afhangt van de verwachte daling de komende weken. Als de daling niet optreedt hebben we echt een probleem op de IC’s, aldus Kluytmans.
- **Journalist Linda Akkermans** schrijft in haar AD-column ‘Oranjobitter’: “Klonk er vorig jaar rond deze tijd nog applaus voor de zorg en werden ziekenhuizen overspoeld met bedankjes, inmiddels rest de middelvinger en is de noodkreet [houd je alsjeblieft aan de regels] aan veel dovemansoren gericht.”
- Op de social mediakanalen van VWS reacties van mensen die hun zorgen uiten over de nieuwe besmettingen en de toename van het aantal ziekenhuisopnames.

Het AstraZeneca-vaccin

- De uitspraak van RIVM-programmadirecteur Vaccinatie Jaap van Delden in het [AD-interview](#), dat het ‘einde van AstraZeneca in Nederland in zicht’ is, kan afgelopen weekend rekenen op kritische reacties. Bij de LHV valt de uitspraak verkeerd. “Ons uitgangspunt is: zo snel mogelijk vaccineren. Hoe sneller hoe beter. Het AstraZeneca-vaccin is goedgekeurd voor deze leeftijdsgroep. De boodschap zou juist moeten zijn: néém AstraZeneca. Als je kijkt hoeveel moeite huisartsen doen om mensen te overtuigen en om zorgen weg te nemen. Deze boodschap helpt dan niet. We hadden veel liever gezien dat de landelijke vaccinatiestrategie gewoon onderstreept zou worden, in plaats van het openlijk uitspreken van twijfels.” Een zelfde geluid is te horen bij het **Nederlands Huisartsen Genootschap**. “Dit creëert onrust en onduidelijkheid, het is om moedeloos van te worden. Huisartsen zitten al met moeilijke logistieke trajecten. Dit helpt niet om een duidelijke boodschap voor de dag te brengen. Het zijn echt onhandige uitspraken”, reageert een woordvoerder namens het genootschap. **Huisarts Geert-Jan van Holten** reageert: “Ik ben echt des duivels. Hij frameert dit vaccin als tweederangs. Eigenlijk zegt hij: wacht maar op het volgende vaccin dat beschikbaar komt. Je hebt het wel over een half miljoen in de risicogroep die nog wachten op een prik. We zijn met man en macht bezig om die opkomst zo hoog als mogelijk te krijgen. [...] Iedereen weet dat we zo snel als mogelijk zo veel mogen moeten prikken. Door deze teksten gaan nu meer mensen in de leeftijd tussen 60 en 65 op de ic terecht komen, omdat we weér treuzelen. Het richt echt schade aan. AstraZeneca is géén slecht vaccin. Het is volkomen veilig, en het is een rechtstreekse aanval op het vaccin.” **Huisarts Joost Zaat (Purmerend)** twittert: “Ondertussen ondermijnt Jaap van Delden van @rivm het laatste restje vertrouwen in AstraZeneca door te vertellen dat hij liever op meer Pfizer wacht. Wat een ongelofelijk geklungel

aan alle kanten. @sheilasalsing's column vanmorgen gaat ook over de betonrot in het overheidsbeleid." **Huisarts Tim Linssen** twittert: "Ik heb doorgaans geen last van een ochtendhumeur, maar vandaag... Deze ontstellende blunder kon er nog wel bij @rivm. De uitvoerders ruimen jullie rommel wel weer op. Niet te geloven." **Huisarts Shakib Sana (Rotterdam)** en **internist Robin Peeters (Erasmus MC)** uiten hun verbazing zaterdag bij Nieuwsuur. De oproep wekt grote verwarring en verbazing volgens Sana. "Hij [Van Delden] had hier moeten zeggen: vaccineren is ontzettend belangrijk. En iedere dag dat je langer wacht, loop je het risico om corona op te lopen, om in het ziekenhuis terecht te komen en die risico's zijn veel groter, dan die zeldzame risico's van het vaccin", aldus Peeters. **PvdA-Kamerlid Attje Kuiken** reageert: "Ik snap de uitspraken van Van Delden oprecht niet, ik maak me hier grote zorgen over. Dat AstraZeneca straks niet meer nodig is, gaat uit van wensdenken. Als straks iets tegenvalt bij andere vaccins, heb je het nodig. Huisartsen hebben al de grootste moeite om 60-plussers en 60-minners gemotiveerd te krijgen voor dit vaccin. Op deze manier zien huisartsen hun patiënten alsnog in het ziekenhuis belanden. Dit is totaal onnodig paniek zaaien." Kuiken stelt dan ook schriftelijke vragen. "Minister De Jonge is verantwoordelijk voor dit interview. Ik wil van hem weten waarom hij deze uitspraken heeft goedgekeurd." **D66-Kamerlid Jan Paternotte** reageert: "Elke dag telt. We kunnen wachten tot er een ander vaccin is, maar dat is kostbare tijd waarin mensen niet zijn beschermd door een prima vaccin." Hij verwijst naar een brief van het Zuyderlandziekenhuis. "Daar moest een patiënt worden opgenomen die het Astra-vaccin had geweigerd." De D66'er wijst naar Engeland, waar het omstreden vaccin intensief is gebruikt. "Door de twintig miljoen prikken van AstraZeneca is Engeland nu uit de lockdown aan het stappen." Ook hij is niet blij met de opmerkingen van Van Delden. "Het is echt nodig dat er betere afstemming komt met de artsen en ze niet steeds het gevoel hebben dat de overheid hen voor de voeten loopt." **DENK-Kamerlid Tunuhan Kuzu** reageert: "Het vaccinatiebeleid van dit kabinet is een grote mislukking. Ik kan me goed voorstellen dat huisartsen en mensen die vrijwillig een vaccin willen nemen het jobbeleid van het kabinet zat zijn. Laat die keuze aan de mensen zelf." Het **RIVM** laat in reactie weten de ophef 'te betreuren'. "We hebben veel waardering voor al het werk dat in dit covid-jaar is verzet voor de huisartsen. Gezamenlijk met alle ketenpartners willen wij Nederland zo snel mogelijk vaccineren en beschermen tegen de gevolgen van covid-19." Volgens het RIVM is het AstraZeneca-vaccin op dit moment zeker nog nodig voor de vaccinatie van de groep 60- tot 64-jarigen. "Een goed vaccin dat bescherming biedt tegen de gevolgen van covid en waarvoor de huisartsen alles op alles zetten om zoveel als mogelijk mensen uit deze groep te vaccineren", aldus het RIVM in een verklaring.

- **Hoogleraar Gezondheidsverschillen Maria van den Muijsenbergh (Radboudumc)** maakt zich zorgen over de lage vaccinatieopkomst in achterstandswijken. Zij houdt zich bezig met de effecten van corona op migrantengroepen. "Het is verontrustend om te zien wat voor verhalen er rondgaan over de risico's van het vaccin", zegt ze. Er zijn bijvoorbeeld veel vragen over wat er precies wordt ingespoten; een stukje virus en of het niet dierlijk is. Ook vragen mensen zich af of ze zich tijdens de Ramadan wel een prik mogen krijgen. "Het probleem is dat mensen de informatie vaak niet begrijpen", zegt Van den Muijsenbergh. "Die is ook veel te ingewikkeld over die verschillende vaccins voor verschillende leeftijdsgroepen. Ik snap het zelf al nauwelijks." **D66-Kamerlid Jan Paternotte** twittert: "Belangrijk signaal van huisartsen en hulpverleners. Prikstoppingen hebben voor onzekerheid gezorgd, en in de buurten moeten zij de ruimte krijgen om dat vertrouwen terug te winnen." **PvdA-Kamerlid Attje Kuiken** twittert: "Echt een groot probleem. Als we de belasting op de zorg willen verminderen, moeten juist mensen met een kwetsbare gezondheid zo snel mogelijk geprikt worden en ondertussen roept chef vaccins van RIVM dat we AstraZeneca niet meer nodig hebben. Dat ondermijnt het vertrouwen nog meer."
- Op de social mediakanalen van minister De Jonge blijven er discussies tussen mensen die het AstraZeneca-vaccin wel willen en mensen die dat niet willen. Nieuw zijn de berichten van mensen die aangeven dat zij hun tweede prik eerder willen (dan de geplande 12 weken), omdat ze door de uitspraak van het RIVM bang zijn dat er geen AstraZeneca meer is zodra zij hun tweede prik krijgen.

Vooruitblik Koningsdag

- Vanochtend blikken het AD en NRC vooruit naar Koningsdag. Het AD stelt dat handhavers alert zullen zijn op drukte en excessen. Enkele grote steden roepen volgens de krant op om thuis te blijven. Utrecht, Den Haag en Groningen nemen geen extra maatregelen, maar zullen 'de drukte wel goed monitoren'. In Amsterdam is 'Koningsdag zo grondig mogelijk voorbereid'; "Er zal worden gehandhaafd op excessen." NS zal ook de hele dag monitoren, "want het is moeilijk in te schatten." Volgens NRC is de verleiding van Koningsdag groter dan vorig jaar, en is de boodschap aan de burger: 'neem je eigen verantwoordelijkheid'. **Hoogleraar gezondheidscommunicatie Bas van den Putte (UvA)** spreekt van 'enige naïviteit' in die boodschap. "Een flink deel van de bevolking staat er anders in dan vorig jaar. Je ziet dalend probleembesef, coronamoedigheid. Stel: een paar procent heeft met Koningsdag lak aan de regels, dan zijn dat al gelijk honderdduizenden mensen." Als de zon schijnt kan Koningsdag burgers een 'time-outgevoel' geven, zegt Van den Putte. "Even de maatregelen loslaten, zoals dat je de hele maand niet drinkt en opeens in één weekend heel veel." Wat niet helpt, zegt hij, is de opening van de terrassen een dag later. Beter was geweest de versoepeling iets te verplaatsen, naar 1 mei. **Hubert Bruls, voorzitter van het Veiligheidsberaad**, zegt: "Het zal ongetwijfeld druk worden. Het is een vrije dag, we komen uit een lange winter, de dag erna zijn er versoepelingen. Dat kan iets oproepen." Het weer speelt een cruciale rol, weet Bruls. Maar hij maakt zich er niet zo druk over. "Er zijn nog steeds geen evenementen, dus wat je kun je eigenlijk doen?" De handhaving, zegt Bruls, zal niet anders zijn dan op andere dagen: waarschuwen bij drukte, daarna een boete. "Optreden bij excessen, dat is de algemene lijn."

Hoe wordt naar de overheid(saanpak) gekeken?

- **Hoogleraar gezondheidscommunicatie Van den Putte (UvA)** vindt dat de overheid in haar communicatie de afgelopen maanden "kansen heeft laten liggen." De besmettingscijfers zijn nog steeds heel hoog en wil je die echt laten dalen, dan moet je "het probleembesef oppeppen": laten zien waarom maatregelen belangrijk zijn. Herhalen, herhalen, herhalen, liefst in spotjes op tv. "Maar de overheid heeft de afgelopen maanden vooral optimisme willen uitstralen."

Opiniepeilingen

- Uit onderzoek van het Hart van Nederland-panel onder 2949 deelnemers blijkt dat één op de zes deelnemers morgen samenkomt met vrienden. "Met Koningsdag hebben wij een feestje met zestig personen in de kelder van een kennis", laat een van de respondenten weten. "Gewoon feesten op Koningsdag, lijkt me geweldig!", reageert een ander. 74% van de stellingnemers heeft daar begrip voor. 45% laat weten die keuze wel te snappen, maar zichzelf nog even in te houden. Een kwart van de Nederlanders keurt dit gedrag af. "Eerst de boel oplossen, dan weer feest gaan vieren", laat een panellid weten. 53% laat weten niets te gaan doen, en thuis te blijven.